

CAPITOLUL V.
SUFIXELE DE ORIGINE NEOGREACĂ.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE.

ADĂ (-*ádá*).

Observație. — Mr. — Și -*adă*.

Funcțiunea.

UN SUBSTANTIV FEMININ.

Virginadă (Dal.), *virginadă* (Pap.B.) 'vierge' = *virgără* (Dal.).

Originea : -*άδα* (Capidan, 11), introdus prin

Aγριάδα Bot. 'chiendent' (Dal.) < *ἀγριάδα*.

Filadă 'carnet' (Mih.) < *φλλάδα*.

Nustimadă 'plaisir, goût' < *νοστιμάδα*.

Zărcadă (Pap.B.), *zircadă* (Dal.) 'chevreuil' < *ζορζάδα*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -*adă* sunt feminine, pl. -*ade*.

ARȚIŢO (-*arțító*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Fitarțio 'mulțime, cîrd de fete' (Dal.) < *feată*.

LOCUINȚA DESTINATĂ UNEI COLECTIVITĂȚI.

Purcarγio 'porcherie, étable à porcs' (Dal.) < *porc*.

LOCUL UNDE SE FABRICĂ CEVA.

Tabacarγio 'tannerie' (Dal.) < turc. *labbak* 'tanneur'.

Originea: -*αρειό* (G. Pascu), introdus prin :

Castanarγio 'châtaigneraie' (Dal.) < *κασταναρειό = *καστανέων*.

Chiramarγio 'tuilerie' (Dal.) < *κεραμαρειό = *κεραμείον*, cf. *κεραμάρης* 'tuilier'.

Putanarγio 'bordel' (Dal.)—*πουταναρειό*.

Pentru *purcarγio* cf. *γουρουναρειό* 'étable à porcs' < *γουρβόνι* 'porc'.

Genul și Flexiunea.

Substantivele în -*γιο* sunt masculine și fac pl. în -*iadzī*.

Ă (-*ă*).

Observație.—Mr.

Funcțiunea.

NOMINA AGENTIS.

Amiră 'empereur' (Dal.) < turc. *amir*, ngr. *ἀμυρᾶς*.

Gindărmă(ŷ) 'gendarme' < it. *gendarme*.

Originea: -*ă(ς)* (G. Pascu), introdus prin :

Amixă, pl. -*adzī*, 'charretier' (Dal.) < *ἀμαξᾶς* pl. *ἀμαξᾶδες*.

Sămără, sumără 'faiseur de bâts' (Pap.B.) < *σαμαρᾶς* pl. *σαμαράδες*.

Genul și Flexiunea.

Substantivele în -*ă* sunt masculine și fac pl. în -*adzī*.

EAŪĂ (-*éáúă*).**Observație.** — Mr.**Funcțiunea.****Abstracte.**

Pitireauă 'descărcătură de puști, salvă de puști' (Dal.) < turc. *palır-palır* 'imite une action prompte et tumultueuse,' cf. și *pafrdi* 'bruit tumultueux'.

Concrete.

OBIECTUL.

Liseauă 'ușă la o țirlă făcută din nuele, împletitură de nuele' (Dal.) < *leasă*.

Mizeauă 'cosmetic cu care femeile își înnegresc părul' (Dal.) < turc. *mazî* 'noix de galle'.

LOCUL UNDE SE FABRICĂ CEVA.

Ghizireauă 'locul la stână unde se fierbe zărul pentru a se scoate urda' (Dal.) < alb. *gizar* 'ajutorul celui care face brânză'.

Pipirăiaă 'poivron' (Dal. sub *pipercă*) < bulg. *piper* 'poivre, poivrier', ngr. *πιπεριά* 'poivrier'.

Piștireaă 1. 'antre, grotte, caverne', 2. 'grand rocher' (Pap. B. Dal.) < bulg. *peștera, peșterea* 1. ngr. *μπιστέρη, μπιστερή* 1 (G. Meyer, Ngr. St. II 44), *μπιστιριά* 'précipice, rocher' (G. Meyer, Ngr. St. III 82).

SUFIXE COMPUSE.

-ireauă (= *-ar* + *-eauă*).

Ghîustireaă 'coup de main sur la nuque' (Dal.) = *ghîuștă* idem (Dal.), alb. *grust* idem < bulg. *grăšt* 'le creux dela main, poignée'.

Sutireaă 'centaine' (Dal.) = *sută*.

Originea: -*tă* (G. Pascu), introdus prin :

Arîmîdeauă pl. -*ei* 'șirag de usturoi, de ceapă' (Dal.) < *ἀρμυδά* 'rangée, file, chapelet d'oignons'.

Azvistireaîă pl. -ei 'locul unde se face var, varniță' < *ἀσβεσταριά < ἄσβεστος, ἀσβέστη 'vai', de unde *azvesti* 'var' (Pap. B.), *azvistar* 'negustor sau fabricant de var' (Dal.).

Biducî'aîă pl. -ei 'předică la trîntă' (Dal.) < *πεδοκλιά = πεδούκλωμα.

Clivîlîreaîă 'raisin de treille' (Dal.) < κληματαριά.

Cundicheî s. f. pl. 'lovitură cu patul puștii' (Dal. sub *cunduchîă*) < κοντακιά.

Cundil'aîă pl. -ei 'signature' (Dal.) < κονδουλιά.

Filureaîă pl. -ei 'tilleul' (Dal.) < φιλουριά.

Pîșteaîă 'culière' (Dal.) < πιστιά.

Tigîhîaîă pl. -ei 'carne de porc friptă' (Dal.) < τηγαριά 'une poêlée'.

Trandafî'aîă 'rosier, rose' < τριανταφυλλιά.

Uheaîă pl. -eali 'vipère' (Dal.) < ὄχιά.

Zvîrcîreaîă 'coup de main sur la nuque' (Dal.) < σβεγκλιά (G. Meyer, Ngr. St. II 66).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvîntelor în -eaîă a trecut :

Sireaîă 'file, ligne, suite, continuation' (Dal.) < turc. *sîra*, ngr. *σειρά*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în -eaîă sunt feminine și fac pl. -ei, -eî.

ÎAZMĂ (-îázmâ).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN SUBSTANTIV ABSTRACT.

Murghîazmă 'crepuscule' (Dal.) < (a) *murgu* 'sombre'.

Originea : -ιασμα (G. Pascu), introdus prin :

Ghîazmă 'eau bénite' (megl.) < ἄγιασμα.

ICHE (-*ike*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

Abstracte.

Slutichîă 'sluțenie' (Dal.) < *slut*.

Bîtichîă 'combat, bataille' (Dal. sub *aleadziri*) < *bat*. — Obed. dă *bătic*.

Originea : -*ικι*, -*ήκι* (G. Pascu), introdus prin :

Pîitichîă 'pédale' (Dal.) < *πατήκι*.

Sihăricl'ă 1. 'récompense qu'on donne à celui qui apporte une bonne nouvelle' (Mih.), *sihăriche* (Pap.B.), *sihîrichîă* (Dal.) 2. 'bonne nouvelle' < *συχάρικια*, *συχαρήκια* 1.

IE (-*iie*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

Concrete.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCÉLENȚĂ.

Căpie 'chef' (Pap.B.) < *cap*.

OBIECTUL FĂCUT DIN PRIMITIV.

Pirgurie (Mih.), *pirguriă* (Dal.) 'viță înălțată pe haragi în formă de boltă, raisin de treille' < *pergură* (Mih.), *pergură* (Dal.) = lat. *pergula* 'treille', de unde și it. *pergola*, friul. *piergule*, *piargule*, ngr. *πέργουλο*, *περγουλιά* (G. Meyer, Ngr. St. III 53), alb. *pîergulá*.

COLECTIVE.

Gl'indurie (Dal.) < *gl'indură*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVATĂ DE PLANTE.

Bumbîchiă 'lieu planté de coton' (Dal.) < *bumbac*.

NUME DE ȚĂRI.

Arbinășia 'Albanie' (Mih.) < *Arbines* pl. -eși 'Albanais' (Mih.).
Magiăria 'Hongrie' (Mih.) < *Magiār* 'Hongrois' = turc. *mağar*.
Misirie 'Égypte' (Pap.S.) < turc. *Missir* idem.
Nimția 'Autriche' (Mih.) < *Neamț* 'Autrichien, Allemand' (Mih.)
 – bulg. *neameț*.

Abstracte.*Derivate dela substantive.*

Lugurie (Mih. Pap.B.), *lugrie* (Pap.B.), *luḡurie* (Obed.),
luḡuriă, *luḡriă* (Dal.) = *lucuru* 'lucru' (Mih.).
Pivrie 'frică' (Dal.) < lat. *pavore*?

Derivate dela verbe.

Bîtie 'combat, bataille ; altercation' (Dal.) < *bat*.

VARIANTĂ.

-urie.

Din *lugurie*, *pirgurie*, *gl'indurie* s'a extras *-urie*, cu care s'a derivat :

Drăcurie (Pap.B.), *drîcuriă* (Dal.) 'drăcie' < *drac*.

SUFIXE COMPUSE.

-ărie (= *-ar* + *-ie*).

Amirărie 'împărăție' (Obed.) < turc. *amir*.
Văcărie 'troupeau de vaches' (Pap.B.) < *vacă*.

Originea : *-ia* (Capidan, 55), introdus prin :
Ađinîmiă 'slăbiciune fizică și morală' (Dal.) < *ἀδυναμία*.
Aḡripniă 'insomnie, veghere' (Dal.) < *ἀγρυπνία*.
Andîrsiă 'revoluție, răscoală' (Dal.) < *ἀνταρσία*.
Apuriă 'ciudă, uimire' (Dal.) < *ἀπορία*.
Cupriă (Dal.), *coprăe* (Pap.S.) 'gunoiu' < *κοπρία*.
Filantropie (Dal.) < *φιλανθρωπία*.

- Filutiñiã* 'ambiiie, gelozie, emulație' (Dal.) < φιλοτιμία.
Furtiã 'sarcinã, povarã, încãrcãturã' (Dal.) < φορτίον, pl. φορτία.
Irhie 'pustiul, deșert' (Dal.) < έρημία.
Isturie 'istorie, istorioarã' (Dal.) < ιστορία.
Lãmbie 'flacãrã strãlucitoare' (Pap.B.) < *λαμπία < λάμπω 'bril-
 ler, luire'.
Miçiriã 'mîncare, bucate' (Dal.) < μαγειρία.
Mirtiriã 'mãrturie' (Dal.) < μαρτυρία.
Murminiã 'cele 12 zile ale lui August, pe cari pãstorii le ob-
 servã, și dupã acestea deduc cum are sã fie timpul pentru cele
 12 luni, bun ori rãu' (Dal.) < μοίρα 'destin, sort' + έρμηνεία 'inter-
 prétation', όρμηνεία 'conseil'.
Nutiã 'umiditate, igrasie' (Dal.) < νοτία.
Sirmiã 'un fel de influențã' (Dal.) < *συρμία = συρμός.
Turchie 'Turcia' (Pap.B.) < Τουρκία.
ðãmãturçie 'miracol, minune' (Pap.B.) < θαυματουργία.
Vurgãrie 'Bulgaria' (Pap.B.) < βουρçάρια.
Xinitie 'strãinãtate' (Pap.B.) < ξενιτεία.
Ziugã 'înceleciune la joc' (Dal.) < ζαβία 'sottise, folie'.
Pupãdiã 'preuteasã, (meçl.) < παπαδιά.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în -ie au trecut :

- Arnie* 'pilà' (Dal.) < ρίνι.
Cupie 'turmã' (Dal. Pap.S.) < κοπή (Aravant).
Cutiã (Dal.) < κοντί.
Filiã 'felie, bucatã' (Dal.) < φελί.
Furñiã 'cauzã, motiv' (Dal.) < άφορμή.
çiliã 'sticlã' (Dal.) < γυαλί.
Hirçiã, hirçiã 'zorì de ziuã' (Dal.) < χαραγή.
Huliã 'fiere' (Dal.) < χολί.
Huniã 'pîlnie' (Dal.) < χουνί.
Iniã 'fierul plugului' (Dal.) < ύνι.
Ipuhiã 'epocã, ocazie' (Dal.) < έποχή.
Limirçiã 'lãcomie' (Dal.) < λαμαρχία
Lirdiã 'slãninã' (Dal.) < λαρδί.
Luçii (Dal.), *lughie* (Pap.B.) 'fel, chip' < λογή.
Mimiã 'moașã, sage-femme' (Dal.) < μαμηή (Thumb) = μάμηη.
Nisiã 'insulã' (Dal.) < νισί.

Pîhnie 'iesle' (Dal.) < παχνί.

Purii 'piatră poroasă' (Dal.) < πουρί.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-ie* sunt feminine și fac la pl. *-iî*.

ISC (*-isk*).

Observație. — mr.

Funcțiunea.

UN DIMINUTIV.

Murișli s. f. pl. 'ruines' (Mih.) < *mur* 'mur' (Dal.).

Originea: *-ισκον* (G. Pascu), introdus prin :
Cîniscu 'don' (Dal.) < κανίσκι.

IR (*-ir*).

Observație. — Megl.

Funcțiunea.

NOMEN INSTRUMENTI.

Ciucutir s. et. 'petit marteau' (megl.) < *ciucutescu* 'frapper'
(Dal. Pap.B.), *cïocut* 'choc' (Pap.B.).

Originea: *-ήρι(ον)* (G. Pascu), introdus prin :

Clîdiștir 'serpe, serpette' (Dal.) < κλαδευτήρι.

Clundir 'clondir' (megl.) < κλοντήρι, κρουοντήρι 'vase de terre, cruche'.

ISRĂ (*-ișră*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN DERIVAT.

Scîntălișră 'étincelle' (Pap.B.) = *scînteal'e*, cf. ngr. Epir
σκαντζιλίθρα (Aravant.).

Originea: -ήθρα (G. Pascu), introdus prin :
Culimviðră 'cristelniță' (Dal.) < κολουμβήθρα.
Mizitră 'urdă' (Mih.) < μοζήθρα (Aravant.).

Observație.

Unele derivate neogrece în -ήθρα au și variante în -ίδα astfel :
 μολιβήθρα și μολιβίδα 'lumignon', ξινίθρα, ξονίθρα și ξινίδα 'oseille'.
 Cuvântul καυκαλήθρα a trecut în alb. sub ambele forme *kafka-*
liðră și *kafkaliðe* (G. Meyer, Alb. St. V. 81).

În mr. întâlnim : *diftilide* 'degetar' (Mih.) < δακτυλήθρα 'dé à
 coudre', δακτυλίδι, δαχτυλίδι (Thumb) 'bague'.

Ca derivat mr. ar putea fi considerat *măscălidă* 'persoană care
 nu e îmbrăcată ca toată lumea' (Mih.) < *măscăřă* 'nerușinat'
 (Mih.) — ngr. *μασκαřας*, turc. *maskhara* 'bouffon, mascarou',

Cuvântul *fuscălidră* 'beșică ce se ridică când apa e agitată'
 (Dal.) < φουσαλιδα.

IŪ (-iă).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Collective relative.

Limniă 'mulțime de lemne' (Dal.) < *lemn*.

Strîniă 'mulțime de haîne' (Dal.) < *străni*.

Collective absolute.

Armîniă 'Romînimea' (Pap.B.) < *Armîn*.

LOCUL PE CARE SE AFLĂ O COLECTIVITATE DE PLANTE.

Pîl'uriă 'loc plin de mărăcină, spină' (Dal.) < *pîl'ur* 'spin, mă-
 răcine' (Dal.).

Originea: -ιο, -είον (G. Pascu), introdus prin :

Pîrnîriă 'lieu planté d'yeuses' (Dal.) < *πριναρίο, *πουρνारीο <
 πρινάρι, πουρνάρι 'yeuse', de unde și mr. *pîrnar* (Dal.).

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-iŭ* au trecut :

Apuchiŭ 'éloignement' (Dal.) < ἀποχή.

İasimiŭ 'jasmin' (Obed.) < ἰασεμί.

Maditiŭ 'școlar' (Mih.) < μαθητής.

Ziliŭ 'gelozie, invidie' (Pap. B. Dal.) < *ziliu, *ζήλιον = ζήλια cf. varianta *zilie* (Dal.) < ζήλια.

Genul și Pluralul.

Colectivele sunt masculine și se întrebuițează numai la sg. — *Apuchiŭ*, *ziliŭ* sunt eterogene, pl. *-urŭ*; *maditiŭ* este masculin, pl. *maditŭadzŭ*; — *İasimiŭ* este masc.

IZMĂ (-'izmă).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN ABSTRACT.

Asparismă (Obed.), *asparizmă* (Dal.) 'épouvante' < *asparu* 's'ef-frayer'.

UN CONCRET.

Nimusorizmă 'monceau de neige' (Dal.) < *ninsoare*.

Originea : -ισμα (Capidan, 65), introdus prin :

Arhizmă 'commencement' (Pap. S.) < ἀρχισμα.

Artirismă 'surabondance' (Mih.) < ἀρτηρισμα.

İurizmă (Dal.), *aİurizmă* (Pap. B.) 'odeur' < μόρισμα 'l'action de sentir ou de flairer'.

Stollismă 'ornement, parure' (Mih.) < στόλισμα.

Zvorizmă 'force' (Dal.) < σβόρισμα 'bruissement'.

Lunizmă 'aluviune ce se face pe margina unei ape când se abate din albiea sa' (Dal.) este obscur.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-izmă* a trecut :

Stihismă 'pari' (Mih.) < στίχημα.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-izmă* sunt feminine și fac pl. în *-i*, afară de *nimursorizmă* pl. *nimursorizmati*.

ÎRIŪ (*-îriŭ*).

Observație.—Mr.—Intr'un exemplu î s'a prefăcut în u.

Funcțiunea.

COLECTIVE.

Derivate dela substantive.

Cîlîriŭ 'mulțime de cai' (Dal.) < *cal*.

Cîprîriŭ 'mulțime de capre' (Dal.) < *capră*.

Vicîriŭ 'mulțime de vaci, troupeau de vaches' (Dal.) < *vacă*.

Strîñiriŭ 'mulțime de haîne' (Dal.) < *strañu*.

Derivate dela adiective.

Stîrpuriŭ 'troupeau de brebis stériles' (Dal.) < *sterpu*.

AUGMENTATIVE

Pulpîriŭ = *pulpă* mare (Dal.).

O CANTITATE MARE.

Lîptîriŭ = *lapte* mult (Dal.).

Originea: *-αρ(ε)ιό* (G. Pascu).—Sufixul formează un dublet cu *-arîiό*.

γίvrîriŭ 'lieu planté de charmes' (Dal.)—*γavru* 'charme' (Dal.) = *γάβρος* (G. Meyer, Ngr. St. II 24, 102), bulg. *gabăr*.

OANĂ (*-đáná*).

Observație.—Megl.

Funcțiunea.

FEMININE.

Nume comune.

Grăpcioană 'fossette de la nuque' (megl.) < *gropce < *groapă*.

Nume de animale.

Cărticioană 'taupe' (megl.) = bulg. *kărțița*.

Cucușoană 'pou de volaille' (megl.) < bulg. *kokoșii* 'de poule, de volaille', cf. și bulg. *kokoșniki* 'les poux de volaille'.

Nume de plante.

Grișoană 'groseille' (megl.) = dr. *agrișă*.

Lișicioană 'raisin noir' (megl.) – bulg. *lisičina* 'espèce de raisin comestible'.

Mândzoană 'nom d'une plante' (megl.) -- mōndz 'mînz'?

Originea: -*ōνα* (G. Pascu), introdus prin :

Arîvoană 'cadeau de fiançailles' (Dal.) < ἀρραβῶνα 'fiançailles'.

Cucoană (megl.), *cuconă* (Dal.) 'dame, madame' < κοκκῶνα.

Culoană 'colonne, poteau' (Dal.) < κολῶνα.

Lehoană (Pap.S.), *lihoană* (Dal.) 'accouchée' < λεχῶνα.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oană* sunt feminine și fac pl. în *-i* (=dr. *-e*).

OPLU (*-óplu*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

DIMINUTIVE.

Un diminutiv propriu zis.

Țirboplu 'jeune cerf' (Dal.) < țerb.

Ursoplu n. de familie (Pap. B.), prop. dit. 'jeune ours' < *ursu*.

Un diminutiv alintător.

Gîunoplu (Dal.) = *gîone* 'jeune, vaillant'.

Originea: -*όπουλον* (G. Pascu).

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-oplu* sunt masculine.

SĂ (-'sâ).

Observație. — Mr.**Funcțiunea.**

UN SUBSTANTIV FEMININ.

Dracsă 'drăcoaică' (Dal.) < *drac*.**Originea:** -'ισσα (Capidan, 58), introdus prin :*Arapsă* 1. 'Négresse', 2. Zool. 'pasăre din familia privighetorilor de culoare negricioasă' (Dal.) < ἀράπισσα 1.*Hanumsă* 'femme turque' (Dal.) — χανούμισσα (Acest cuvânt ngr. este atestat la G. Meyer, Alb. Wört. sub *anâm*).*Mastorsă* 'femme habile (Pap.B.) < μαστόρισσα 'maîtresse, ouvrière, femme habile'.**Genul și Pluralul.**

Substantivele în -să sunt feminine, pl. -i.

ULI (-úli).

Observație. — Mr.**Funcțiunea.**

UN SINGUR DERIVAT.

Pășuli 'Picală' (Pap.B.) < *pășăscu*.**Originea:** -ούλι (G. Pascu).**Fenomene de Analogie.**

La grupa cuvintelor în -uli a trecut :

Mixuli 'produsul oilor în lapte' (Dal.) < turc. *mahsul* 'produs', de unde și ngr. μαξούλι 'produsul anual în lapte al oilor', alb. *maksul* 'produsul unui imobil, unui copac, etc.'.

SUFIXELE ADIECTIVALE.

ALIC (-álik).**Observație.** — Megl.**Funcțiunea.**

UN DERIVAT.

Mutăfal' cu 'taciturne' (megl.) < *mut*.**Originea :** -άλικος (G. Pascu).**IAR** (-iár).**Observație.** — Mr.**Funcțiunea.**

CONȚINUTUL.

Gígînar 'găunos, poros, zbîrcit, cu pete pe față' (Dal.) < *gogon* (dr.) 'umflătură'.*Cîpriciar* 'capricieux' (Dal.) < *cîpriciă* 'caprice' (Dal.)

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Bîbîl'ar 'bîrfitor, flecar, limbut' (Dal.) < *bîbîlescu* 'trăncănesc, flecăresc' (Dal.).*Gudil'ar* 'căruia-i place dezmierdarea, complimentele' (Dal.) < *gădil* (Pap.B.).*Plînar* 'care tot plînge' (Dal.) < *plînghîar < *plîngu*.**Originea :** -iάρης, -iάρις (G. Pascu), introdus prin :*Azvărînar* 'care se tăvăleşte pe jos, se spune mai ales despre copii' (Pap.B.) < *σβαρνιάρης* 'pers. care-și tîrîe haînele pe jos' (G. Meyer, Ngr. St. II 56).*Dicuñaru* (Mih.), *dicuñar* 'mendiant' < *διακονiάρης*.*Zil'ar* 'jaloux, envieux' (Pap.B.) < *ζηλιάρης*.Pentru *plînar* cf. *κλαψiάρης* 'pleureur' < *κλάψα* 'plainte, larmes, lamentation'.

IARICU (-*iariku*).

Observație.—Mr. megl—Și -*ieric*, -*iarcu*, -*arcu*.—Fem. -*arcă*.

Funcțiunea.

POSESORUL UNEI CALITĂȚI PRIN EXCELENȚĂ.

Derivate dela verbe.

Gudi' arcu 'căruia-î place desmierdarea' (Dal.) < *gădil'u* (Mih.), *gădilu* (Mih.), *gădil* Pap. B.).

Pizueric 'batjocoritor' (Mih.) < *pizuesc* 'batjocoresc' (Mih.).

Zbur'iarcu 'vorbareț' (Dal.) < *zburăscu* 'vorbesc'.

Zgur'iaric (Pap. B.), *zgur'ieric* (Mih.) 'scotocitor' < *zgur'iescu* 'scotocesc' (Mih. Pap. B.).

Jindaricu 'nărăvaș despre cai' (Dal.) < *jinduesc* 'nărăvesc' (Mih.).

Derivate dela adiective.

Acrearcu 'supărăcios, căruia nu-î place societatea' (Dal.) < *acru*.

Vișearcu 'vicieux' (Dal.) < it. *vizio*.

Derivate dela substantive.

Cîpr'icearcu 'capricieux' (Dal.) < *cîpriciu* (Dal.).

Cîtr'icearcu 'méchant, mauvais' (Dal.) < *cîtrață* 'malheur' (Dal.).

Inimarcu 'courageux, hardi' (Dal.) < *inimă* 'coeur'.

Nizearcu 'capricieux' (Dal.) < *năzi* 'caprices' (Dal.) = turc. *naz*.

Udzarcă 'cu uger mare, despre vaci' (Dal.) < *udzîrarcă < *udzîri* (Dal.).

Minghîuşarcă n. de capre, oi (me gl.) mr. *mărdzilată* (Pap. Megl.) < *minghîuş* 'cercel' (Dal.).

POSESIUNEA UNEI CALITĂȚI.

Grøn şutarc 'un fel de grîu' (me gl.) < *şuț* 'fără coarne, fără urechi' (me gl.) 'fără păr' (Mih.).

CONȚINUTUL.

Duzi'arcu 'potrivit, grațios' (Dal.) < *duzeni* 'acord, potrivire' (Dal.) = turc. *düzen*.

Ucarcu 'de o ocă, care cîntărește o ocă' (Dal.) < *ucă, ocă* (Dal.).
Criminarcă 'cu cremene, pușcă' (megl.) < *crēmīni*.

Originea: -άρικος, -ιάρικος (G. Pascu) introdus prin :

Protaricū, potraricū, potralicū (Pap. S.), *prutarcu, purtaric* (Dal.)

1. prim născut, 2. femeie și vită care naște prima dată < *πρωτάρικος / πρώτος, cf. πρωτάρα 'femme qui accouche pour la première fois'.

dīplarcu 'îndoit, prea larg' (Dal.) < *διπλάρικος < διπλός double, διπλα pli, repli.

Lughiaric 'simpatic, prudent' (Mih.) < *λογιάρικος < λογή 'sorte, manière', λογιάζω 'penser, juger'.

Aruzīarcu 'noduros' (Dal.) < ροζιάρικος (G. Meyer, Ngr. St. III 74).

Lișarcu 'turbat' (Dal.) < λυσειάρικος. — Pentru *ș* + *voc.* < *sî* + *voc.* cf. *anácsu* 'nedemn' (Dal.) < ανάξιος, *fašanó* 'fazan' (Dal.) < φασιανός, *ișa* adv. 'tocmaî, just' (Mih.) < ἴσια, *mișac* 'mijlociu' (Dal.) < μεσιακός.

Ngrīhārcu 'care se smorcăește, care se scâncește' (Dal.), *ngār-hericu* 'supărăcios, dificil, om căruia nu-i intri în voe' (Mih.) < γρονιάρικος 'hargneux, querelleur, difficile, acariâtre' (din it. dial. *grigna*).

Năpuđeric, anapuderic 'îndărătnic, încăpățînat' (Mih.) < *ἀναποδιάρικος = ἀνάποδος 'qui est à l'nvers'

Zhīseric 'care face pagubă' (Mih.) < *ζημιωσιάρικος < ζημίωσις 'dommage, perte', de unde *zhīsesc* 'păgubesc' (Mih.), cf. și *ζημάρης* 'nuisible' < ζημία 'dommage, perte', *ζημιώ* 'nuire, léser'.

IC (-'ik)

Observație.—Mr. megl.—Sufixul apare mai des sub forma sincopată *-(i)cu*.

Funcțiunea.

Formează adiective a căror nuanță este greu de precizat.

Andornic 'care umblă separat, care trăește separat; răsleț' (Dal.), (*a*)*ndornic* 'svânturatic' (Pap.B.)—*durn* 'nebun, prost' (Pamfile, Joc. II, 171), *turlu* 'nebun, prost' (Dal.).

*Driptatic, cf. adv. *driptatica* 'cu drept, pe drept' (Mih.) < *driptate*.

Sertic = *sertu* 'iute, nervos, tare' (Dal.) < turc. *sert*.

Abrășcu 'obraznic' (Dal.) < turc. *abraş* 'bigarré, bariolé' (cheval), cf. dr. *abraş* 'rău'.

Bircu = *biru* 'drăguță, termin de desmierdare' (Mih.) = alb. *bir* 'fils', pl. *bil* 'fils, enfants'.

Boșcu 'indolent, nepăsător, nepregătit' (Dal.) < turc. *boş* 'vain, vide, inutile, futile; oisif, desoeuvré, divorcé', de unde și ngr. *μόσικος* 'vide, vain, futile, inutile, superflu' (Thumb).

Culcu = *cul* 'roșietic, despre părul animalelor' (Dal.) < turc. *kula* 'roux, couleur rousse', *kula at* 'cheval bai', de unde și ngr. *κόβλας* 'cheval pie'.

ńicuzancu (Dal.) = *ńicuzan* (Pap. B.) 'micuț, mititel'.

Sîrbescu 'nervos, vioiu, sprinten, agei' (Dal.) < turc. *serbes* 'liber, de capul lui'.

Şişcu 'trappu' (Mih.) < turc. *şiş* 'enflé, gouflé'.

Zăifcu (Pap. B.), *zîifcu* (Dal.) 'qui a une indisposition, malade' < turc. *zaiif* 'faible, maigre'.

*Zorcu, cf. adv. *zorca* 'cu forța' (Dal.) < turc. *zor* 'force, violence'.

Megl. *utcu* 'sot' < *huticu < *hut* idem (Dal.) = alb. *hut*, de unde și ngr. *κοτός*.

Forma originală și sincopată se găsește în :

Alic și *alcu* 'écarlate' (Dal.) < turc. *al* 'rouge', de unde și ngr. *ἄλικος*.

Originea: -'ικος (G. Pascu), introdus prin :

Moric, *morcu* 'purpurin' (Dal.) < *μόρικος* 'purpurin, violet très foncé'.

În *-ic* se termină și câteva substantive, ale căror radicale sunt ngr. :

Chendic 'lână bătută, stogoșă' (Dal.) < *κεντῶ* 'piquer, aiguillonner, broder', cf. *chindimă* 'broderie' (Mih.) < *κέντημα*.

Pindănică = *pindână* 'foae de arbori întrebunțată pentru tămăduirea rănilor și bubelor' (Mih.), prob. *pindinică* 'patlagină; plantain' (Dal.) < *πεντάνευρον* 'plantain'.

Țîndzifcu = *Țîndzif* 'jujube' (mr., Pag. Megl. sub *sirc*) = *τζίντζιφον*.

Lucănic, *lucangu* 'cârnaț' (Dal.) < *λοουκάνικον*.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-ic* a trecut :
Nipîrtică 'vipere' < alb. *nepârtká*.

IMEN (-imén).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN ADIECTIV POSESIV.

Mintimen (Pap.B.), *mindimen* (Dal.) 'sage' < *minte*, *mindî*.

Originea: Extras din (A. Philippide, Pr. 157) :

Mbistimen (Pap.B.), *pistimen* (Dal.) 'fidèle, dévoué' < ἐμπισ-
 τευμένος (Thumb).

Caimenu 'malheureux' (Mih.) < καϊμένος.

În ngr. μένος este forma participiului perfect pasiv.

IOT (-iót).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

APARTINEREA.

Fîlcîr-iót 'persoană care cu vitele sale trăește sub stăpînirea unui proprietar de oi' (Dal.) < *fîlcari* 'mai multe familii cu oi și cu vite care trăesc sub stăpînirea unui celnic [=proprietar de oi]' (Dal.).

IN SPECIAL ORIGINEA ETNICĂ.

Fărșărotu 'Romîn din Tesalia și Albania' (Mih.) -- *Frășari* 'nume de sat romînesc în Albania'.

Hășot = Român din provincia *Hăș* (Pap.B.), bulg. *hăș* 'mi-séreux, sans-culotte'.

Originea: -ιώτης (G. Pascu), introdus prin :

Avdel'ot 'persoana din *Avdela*' (Capidan, 28) < ngr. ἀβδέλλα 'lipitoare'.

Dinischŭot 'locuitor din *Deniscu*' (Pap.B.).

Sănărrŭot 'persoană din *Samarina*' (Capidan, 28) < σαμάρι 'bât'.

Patriot (Dal.) < πατριώτης.

IT (-'it).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN SINGUR DERIVAT.

Sîrpit 'vif, alerte, éveillé, intelligent' (Dal.) < turc. *serb, cf. *sîrbescu* 'vif, alerte, nerveux' (Dal.) < turc. *serbes* 'libre', de unde și ngr. σερπετός 'vif, alerte'.

Originea: -'ετος (G. Pascu), introdus prin :
Αδγιαφόριτ 'inutile, vain' (Dal.) < ἀδιαφόρετος.

UT (-'ut).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

UN ADIECTIV DIMINUTIV.

Ńicut 'micuț' (Dal.) < *Ńic*.

Originea: -'ωτος (G. Pascu), introdus prin :

Afondut 'fără fund, foarte adînc, fig. căruia nu i se poate ști gîndul, diplomat' (Dal.) < *φόντωτος < φόντος 'fund' (G. Meyer, Ngr. St. III 71, din it. *fondo*).

Discufut 'fără căciulă' (Dal.) < ξεσκοόφωτος prin amestecul prefixului *des*.

Două adiective devenite subst. :

diól 'mînz, cal de doi ani' (Dal.) < διωτος atestat cu înțelesurile 'à deux anses, à deux manches' (der. dela δύο 'doi'), a păstrat pe *o* din cauză că eră disiliab.

arócut 'pantă, povîrniș' (Dal.) < *ρόκωτος < *ρόκα* 'stîncă' în *μα-
ρός* 'stîncă mare' (G. Meyer, Ngr. St. IV 77), din ital. *rocca*.

Din *mic* pl. *micî* (me gl.) + *nicut* s'a născut *micîcut* 'micuț' (me gl.), iar prin analogie cu acesta s'a născut *unęcîcut* 'puțin tel' *unęc* 'oleacă' (me gl.).

UTOS (-utós).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

ASĂMĂNAREA.

Gurgul'utos (Pap.B.), *gurgul'tos* (Dal.) 'rotunzit, rotund', *gurgul'ă* 'lucru mic, rotund' (Dal. Pap. B.).

Plîciutos 'turtit, plat' (Dal.) < bulg. *ploča* 'plaque', de unde și *plîciusescu* 'turtesc' (Dal.).

Stufutos 'stufos, îndesat' (Dal.) < *tufă*, de unde și *stufos* (Pap. B.).

Originea: -ωτός (G. Pascu), introdus prin :

Cuvutos 'găunos' (Dal.) < *γαβατωτός*.

Fundutos 'tufos, stufos' (Dal. Pap. B.) < *φουντωτός*.

SUFIXELE SUBSTANTIVALE-ADIECTIVALE.

ACHE (-áke).

Observație. — Dr. dial., mr. me gl. -*achi*. -- Singurul sufix ngr. în dr.

Funcțiunea.

SUBSTANTIVE.

DIMINUTIVE.

Diminutive alintătoare.

Nume de botez.

Costache < *Coste*, *Dumitrache* < *Dumitru*.

*Nume de familie.**Adamachi* (Mold.) < *Adam*.*Agachi*, păstrat în Mold. în *înghite-Agachi* ! (Hasdeu, 481) < *agă*.*Furtunache* (Pamf. J. III 50) < *Furtună*.*Ursachi* < *Urs*.*Nume de câni.**Lupache* < *Lupu* (Şez. VIII 115).*Parisache* (Şez. VIII 115), *Parizache* (Săgh. 62) < *Paris* (Şez. VIII 115).*Samurache* < *Samur* (Şez. VIII 115).*Ursache* < *Ursu* (Şez. VIII 115).

DEPRECIATIVE.

Buturachi 'bubă rea' (me gl.) = *butur* idem (Dal.), bulg. *butúr* Vét. 'ozène', *buturač* Vet. 'morve'.

ADJECTIVE.

DEPRECIATIVE.

Fudulache (Mold.) < *fudul*. — In Şez. VIII 114 cuvântul este atestat ca nume de câne.*Hidachi* 'urît caşi dracu ; epitet dat dracului din punct de vedere a urîţeniei' (Şez. V 98) < *hid*.

SUFIXE COMPUSE.

-*uachi* (= -uc + -achi).*Beicachi* 'beîu mic' < *beîu* (Hasdeu, 481, sub *agachi*).**Originea :** -*άκι* (Hasdeu, 168—169), introdus prin :*Muşunachi* 'copil mic, alintător' (Mold.), *moşinachî* 'fată drăgălaşă' (Săgh. 60) — **μουτζουνάκι, μούτζουνον* 'visage'.*CuŃachi* 'partea de dinapoî a samarului, de care se prinde funia' (me gl.), *cuŃache* 'un fel de cîrlige depe samare de care se agaŃă greutăŃi' (Mih.), *cuŃachîă* 'cîrlig de samar' (Dal.), *cuŃache* 'obîinc' (Pap. B.) < *κουτζάκι* 'partea de dinapoî a samarului' (Aravant).

Hărtache 'carte de jeu' (Pap. B.) < χαρτάκι 'petit papier'.

Stăvărache nume de câne (Şez. VIII 115) — *Stavăr* n. de familie (Mold.) = σταυρός 'croix'.

Megl. *ţăfărlachii* 'luette' — mr. *stăflit* idem (Dal.) = bulg. *staveleŭ*.

Enachi < Γ'αννάκι.

Ghîorgachi < Γεωργάκι.

Mihalachi < Μιχαλάκι.

Nicolachi < Νικόλακι.

Fenomene de Analogie.

La grupa cuvintelor în *-achi* a trecut :

Sîrmachi 'pauvre, indigent' (Şez. V 123) < bulg. *sirômah*.

Genul și Pluralul.

Substantivele în *-achi* sunt : 1. masculine, când arată o ființă, — 2. feminine, când arată un lucru. — *Ţăfărlachii* și *buturachi* sunt totuși masculine.

IT (-*it*).

Observație. — Mr.

Funcțiunea.

ADJECTIVE.

ORIGINEA LOCALĂ.

Călăritu = persoană din orașul *Călare* (Papahagi, Trecut. cult. Ar. 25).

SUBSTANTIVE.

NUME DE BOLI.

Megl. *ușnit* 'rhume' < *ușnesc* 'être enrhumé'.

Originea : -ίτης, -ίτις (G. Pascu), introdus prin :

Pascu, *Sufizele românești*.

26

Morait, Murait = locuitor din *Moreia* (Papahagi, Trecut. cult. Ar. 34), *Μωραίτης.

Alichit, slîghil 'rachitisme' (Dal.) < ραχίτις, ῥαχίτις.

Plivril 'pleurésie' (Dal.) < πλευριτις.

ITIC (-ilik).

⊙ **Observație.** -- Mr. (me gl. ?).

Funcțiunea.

ADIECTIVE.

Hăirlitic, hăirlitcu 'de bon augure, heureux' (Pap.B.), *hairlitica* adv. 'cu noroc' (Mih.) < turc. *hairli* 'bon, salutaire'.

Suilitcu 'de race' (Dal.) < turc. *soili < *soi* 'race'.

Șubeilătic 'douteux, suspecte' (Pap.B.) < *șubiili* 'suspecte' (Dal.) = turc. *şüheli* 'douteux, incertain'.

*Ugurlitic 'de bon augure', cf. adv. *ugurlitica* (Mih.) = *hairlitica* < *ugurlitü* 'de bon augure' (Mih.) = turc. *oçurlu*, cf. și ngr. ὀγυρολόδικος 'de bon augure, heureux'.

UN SUBSTANTIV.

Alaitcă s. f. pl. *alaitchi* 'l'entourage de la cour' (me gl.) < turc. *alaî* 'troupe, bande'.

Originea : -ιτιος (G. Pascu).

SUFIXELE VERBALE.

Sufixele verbale sunt : -*ips* < -εῖω aor. -'εψα, -*is* < -ιάζω aor. -ίασα, -*is* < -ίζω aor. -'ισα, -*us* < -όνω aor. -ωσα.

Observăm că aceste sufixe fiind relativ recente, ele n'au putut fi primite ca accentuate.

Lipsa accentului a provocat efecte fonetice. Mai întâiu sufixele s'au format dela radicalul aoristului, care, afară de un singur caz, este neaccentuat. Apoi în -εῖω—-'εψα *e* s'a schimbat în *i* : -*ips* ; în -όνω—-'ωσα *o* s'a schimbat în *u* : -*us* ; în -ιάζω—-ίασα *i* s'a schimbat în *î* și *a* s'a schimbat în *ă*, apoi, fiind precedat de *î*, în *e* și apoi în *i* : -*ias*, -*îas*, -*ies*, -*îis*, -*is*. Sufixul -*is* < -ιάζω s'a confundat cu -*is* < -ίζω.

Lipsa accentului a făcut în sfârșit ca verbele derivate să aibă prezentul slab : toate sunt de conjugarea IV și fac deci prezentul prin *-esc*.

IPS (*-ips*).

Observație. — Mr.

Derivate.

Criștinipescu 'devenir chrétien' (Dal.) < *criștin*.

Gînguripescu 'devenir vert-noir, teindre en vert-noir' (Dal.) < *gîngur* 'vert-noir' (Dal.).

Pîngînipescu 'devenir méchant' (Dal.) < *pîngîn* 'méchant' (Dal.).

UN SUFIX COMPUS.

-ilipsescu < *-αλεέω*.

Zburdilipescu (Dal.) = *zburd* (dr.).

Originea : *-εέω* aor. *-'εφα* (G. Pascu), introdus prin :

Clidipescu 'élaguer ; tailler' (Dal.) < *κλαδέω*.

Hunipescu 'digérer' (Obcd.) < *χωνεέω*.

Mîndipescu 'ensorceler' (Obcd.) · *μαντεέω* 'deviner, prédire'.

Mulipescu 'se contagier' (Obcd. Dal.) < *μολεέω*.

Pidipescu (Obcd.), *pidipescu* (Dal.) 'châtier, punir' < *παιδεέω*.

Plînipescu 'tromper ; séduire' (Dal.) < *πλανεέω*.

IS (*-is*).

Observație. — Mr. — Sunetul *i* se sincopează uneori atât în derivate cât și în împrumuturi. — *Tis* > *ts*, *ʃ*.

Derivate.

Cîudisescu 's'étonner' (Dal.) < *cîudîă* (Dal.), *cîudie* (Pap. 'étonnement'.

Dîrdîrescu = *dîrdîrescu* (Dal.) 'jaser'.

Arupîșescu 'faire du bruit' (Dal.) < **ruputisescu* < *róput* (Pap.B.).

Originea : *-ίζω* oar. *-'ιόα* + *-ιάζω* aor. *-ιάαα* (G. Pascu) introdus prin :

Andrîlîsescu 'étourdir, donner le vertige' (Dal.) < ἀντραλίζω.

Cuprîsescu 'fumer la terre' (Dal.) < κουπρίζω.

Ndurchîsescu 'aiguiser' (Dal.) < τροχίζω.

Nghîrdîsescu 'gagner' (Dal.) < κερδίζω.

Pîrîhîsescu 'balayer le four' (Dal.) < πανίζω.

Tuchîsescu 'prêter à usure' (Dal.) < τοκίζω.

Xistrîsescu (Dal.), *sistrîsescu* (Obed. Dal.) 'étriller' < ξυστρίζω.

Sciîhîsescu 'exciter' (Dal.) < σκανιάζω 'ennuyer', cf. *siclîşescu* 1. 'exciter' (Dal.), 2. 's'ennuyer' (Pap.B.).

Vrîhîşescu 's'enrouer' (Dal.) < βραχνιάζω.

Sunetul *i* din sufix s'a sincopat uneori atât în împrumuturi directe cât și în derivate mr.

Anîschîrsescu 'fouiller' (Dal.) < ἀνασκελίζω.

Artîrsescu 'donner davantage; renchérir' (Dal.) < ἀρτηρίζω.

Asplînsescu 'se dépiter' (Dal.) < σπληνίζω.

Culîrsescu 'empeser' (Dal.) < κολλαρίζω.

Lăhtărsescu (Obed.), *lîhtîrsescu* (Dal.) 's'effrayer' < λαχταρίζω (Aravant).

Psusescu, *supsescu* 'crever' (Dal.) < *psujîsescu < ψοφίζω.

Sciîsescu 'fouiller' (Dal.) < σκαλίζω.

Stringûlsescu 'luxer' (Dal.) < στραγγουλίζω.

Stulsescu 'orner' (Dal.) < στολίζω.

Ađinîşescu 'affaiblir, débilitier' (Dal.) < ἀδυνατίζω

Avđîşescu 'accroître, augmenter' (Dal.) < αύγατίζω.

Numîşescu 'nommer' (Dal.) < ὀνοματίζω.

Nuşescu 'devenir humide' (Dal.) < νοσιζω.

Đimîhîşescu 'encenser' (Dal.) < θυµιατίζω.

US (-us).

Observație. — Mr.

Derivate.

Afundusescu = *afundedzu* 'submerger, plonger' (Mih.).

Arîcişusescu 's'ébouriffer' (Dal.) < *aricîŭ* 'hérisson' (Dal.).

Aruvursescu, *aruvulsescu* 's'abîmer, se fondre, se miner' < **aru-*
vuşescu, bulg. *rovîa* 'bêcher, creuser, fouiller', cf. și *rovák* 'friable'.

Cîudusescu = *cîudîsescu*, mi *cîudescu* 's'étonner' (Pap.B.).

Dîngusescu 'remplir' (Dal.) < *dînga* 'rempli'.

Limnusescu 'être stupéfié' (Dal.) < *lemn*.

Mustusescu 'a se face de must, a se mînji de must' (Dal.) < *must*.

Originea : -όνω aor. -'ωσα (G. Pascu), introdus prin :

Aruzusescu 'enraciner' (Dal.) < *ρίζόνω*.

Axiusescu 'être digne' (Dal.) < *ἀξιόνω* 'juger digne ; rendre digne'.

Fundusescu 'se couvrir de feuilles' (Dal.) < *φουντόνω* 'devenir touffu'.

γινγλusescu 'sangler' (Pap.B.) < *ἰγγλόνω*.

Pizmusescu 'agacer, énerver, se fâcher' (Dal.), *nchismusescu* 'envier' (Obed.) < *πισμύωνω* 's'obstiner, s'entêter, se fâcher, se courroucer'.

Sivîniusescu 'ensevelir ou envelopper un mort dans un linceul' (Dal.) < *σαβανόνω*.

Simisescu 'se rappeler' (Dal.) < *simĩusescu < *σημιείωνω* 'noter, remarquer'.

SUFIXELE ADVERBIALE.

A (-ά, -'a).

Observație. — Mr.

ADVERBE DE MOD.

1. *Adîncá*, *adancá* (Pap.B.) = dr. *adînc*.

Afundá (Mih.), *ahîndá* (Pap.B.), (*a*)*handá* (Dal.) = dr. *afund*.

2. *Abúșala* (Pap. B.) = dr. *de-abușile* 'à quatre pattes'.

Apoïa, *dïapoïa*, *dïpriapoïa* 'ensuite, après' (Dal.) = dr. *apoi*.

Castilea 'exprès' (Dal.) < turc. *kast-ile*.

Dinanúmira 'sur les épaules' (Dal.) < *anumir* 'épaule' (Dal.).

Driptatica 'avec justesse' (Mih.) < *driptate*.

Iara 'de nouveau' (Dal.) = dr. *ïar*.

Mizîia (Obed. Mih.) = *mizîi* (Dal.) 'à peine, difficilement' < alb. *mezi*.

Nólgica (Pap.B. Dal.), *nolgiuca* (Mih.) 'au milieu' < *nólgiç* (Pap.B. Dal.).

Ugurlítica 'cu noroc' (Mih.) < *ugurlitü* (Mih.).

Originea : Extras din α adverbial. In adevăr, în neogreacă „zu einem Adjectiv wird das entsprechende Adverbium gebildet

durch das Neutrum Pluralis, z. B. ἀκριβός-ἀκριβά ”, Thumb, 52 (G. Pascu).

Adica ‘injustement; à tort’ (Mih.) < ἄδικα.

Agnánghia ‘vis-à-vis, en face’ (Dal.) < ἀγνάγκια.

Ahórghia ‘à part, séparément’ (Dal.) < χωρία.

Amblátea ‘de travers’ (Dal.) < πλατεία.

Anámisa adv. și prep. ‘la mijloc, printre’ (Pap. B.) < ἀνάμισο ‘parmi, au milieu de’.

Anápuða ‘à l’envers, gauchement, de travers’ (Dal.) < ἀνάποδα.

Anarğa, rianarğa ‘lentement’ (Dal.) < ἄναρğa.

Arcá ‘peu souvent’ (Dal.) < ἀραιά.

Efcula ‘ușor, lesne; facilement’ (Mih.) < *εῦκολα, cf. *éfcul* ‘ușor; aisé, facile’ < εὔκολος.

Fisica ‘naturellement’ (Mih.) < φυσικά.

Isea ‘egal, drept, tocmai, deopotrivă’ (Dal.) < ἴσια ‘egalement, directement’.

Mátea ‘en vain’ (Obcd.) < μάτην ‘en vain, inutilement’, μάταιος ‘futile, vain, inutile’.

Plainá (de ω) ‘pe plaiu’ (Pap. B.) < *πλαγινά, πλαγινός ‘latéral’, cf. πλαγι ‘côté, côteau, versant’, πλάγιον ‘côté, flanc, côle’, de unde *plaii* (Pap. B.). — Intrebuițarea adverbului cu prep. *de* amintește adverbul vgr. εκ πλαγίου = πλάγιον ‘de côté, obliquement’.

Taha ‘oarecum, soit-disant’ (Obcd. Dal.) < τάχα ‘peut-être’.

Tahiná, tahná ‘de dimineață’ (Dal.) < ταχυνά (Aravant.), ταχυνός ‘matinal’.

Tora ‘maintenant’ (Obcd. Dal.) < τώρα.

Aniorihta, u niorihta ‘ventre à terre’ (Pap. B.) — *nior* ‘nuage’.

Hima ‘en bas, par terre’ (Dal.) — alb. *himá* ‘précipice, plaine’ < ngr. χόμα ‘effusion’, χουμάω ‘se précipiter’, cf. și ngr. χαμαί ‘en bas, par terre’.

In următoarele adverbe finalul *a* este de altă origine decât neogreacă :

Azvarna ‘târîș’ (Pap. B.) < σάβρνα ‘grapă, de unde și adv. alb. *svârna*, cf. dr. *grăpiș*.

Dáima ‘toujours’ (Dal.) < ture. *daïma*.

Gïusta ‘just, tocmai’ (Dal.) < it. (*alla*) *giusta*.

Lesta ‘gata’ (Dal.) < it. (*alla*) *lesta*.

Mata ‘iarăș, din nou’ (Dal.) < alb. *meta*.